कुत्सितं तदुभयलेपस्तत्वविदोनास्ति। तदेवं विश्वसृजां सहस्र-संवत्सरप्रसङ्गेन परमार्थत्वं निरूपितं मन्त्राश्च समाप्ताः॥

(१९) अथ सहस्रसंवत्सरसत्रस्वरूपप्रतिपादकं ब्राह्मण-मुच्यते। "पञ्चपञ्चाशतस्त्रिवृतः संवत्सराः। पञ्चपञ्चाशतः पञ्चदशाः। पञ्चपञ्चाशतः सप्तदशाः। पञ्चपञ्चाशत एक-विꣳशाः। विश्वसृजाꣳ सहस्रसंवत्सरम्" इति। सार्द्धशत-द्वयसंवत्सराः सहस्रचतुर्थांशरूपाः, 'त्रिवृतः' कार्य्याः त्रि-वृत्स्तोमयुक्तेन सोमयागेन तावन्तः 'संवत्सराः' नेतव्याः, सोऽयं सहस्रसंवत्सरत्रयस्यैकोंऽशः। पुनस्तावन्त एव संवत्सराः 'पञ्चदश'स्तोमयुक्तेन सोमयागेन नेतव्याः, सोऽयं द्वितो-यांशः। पुनरपि तावन्तः संवत्सराः 'सप्तदशस्तोमयुक्तेन सोमयागेन नेतव्याः, सोऽयं तृतीयोंऽशः। पुनरपि तावन्तः संवत्सराः 'एकविंश'स्तोमयुक्तेन सोमयागेन नेतव्याः, सोऽयं चतुर्थोंऽशः। तदेतत् सर्व्वं मिलित्वा 'विश्वसृजां' देवानां सहस्रसंवत्सरसत्रमित्युच्यते॥

(२०) तस्य सत्रस्य विश्वनिष्पत्तिहेतुत्वं दर्शयति। "एतेन वै विश्वसृज इदं विश्वमसृजन्त। यद्विश्वमसृजन्त। तस्माद्विश्व-सृजः" इति। पुरा 'विश्वसृजः' देवाः, 'एतेन' एव सत्रेण, सत्य-सङ्कल्पाः सन्तः 'विश्वं' सर्व्वं जगत्, 'असृजन्त'। यस्मात् सत्य-सङ्कल्पाः सत्यसङ्कल्पमात्रेणेदं 'विश्वमसृजन्त' 'तस्मात्' एते 'विश्वसृजः' इत्यभिधीयन्ते॥

(२१) तदेवं संवत्सरसत्रं प्रशंस्य मनुष्यान् प्रतिविधत्ते।